

Standpunten

2005

De Belgische cementindustrie

FEDERATIE VAN DE **BELGISCHE CEMENTNIJVERHEID**

Febelcem

Febelcem V.Z.W.
Voltastraat, 8
1050 Brussel
Tel.: 02.645.52.11
Fax: 02.640.06.70
info@febelfcem.be
www.febelfcem.be

CBR Cementbedrijven N.V.
Terhulpesteenweg, 185
1170 Brussel
Tel.: 02.678.32.11
Fax: 02.660.64.33

Holcim (België) N.V.
Koningin Astridlaan, 92
Office Park Nysdam
1310 Ter Hulpen
Tel.: 02.634.42.00
Fax: 02.634.43.48

**Compagnie des Ciments
Belges 'CCB' N.V.**
Grand-Route, 260
7530 Gaurain-Ramecroix
Tel.: 069.25.25.11
Fax: 069.25.25.90

Leden

Raad van bestuur

Voorzitter

A. Jacquemart

Bestuurders

H. de Penfentenyo
B. Donceel
R. Gheysens

B.H. Koch
B. Kueng
V. Lefebvre

J-P Meric

Secretaris

J-P. Jacobs

Credits

Cover foto :
A. Carette

Realisatie:
Synopsis N.V.

Verantwoordelijke uitgever:
Jean-Pierre Jacobs

INHOUD

Hoofdstuk 1 : Editoriaal	3
Hoofdstuk 2 : Milieu/energie	5
Hoofdstuk 3 : Economie	10
Hoofdstuk 4 : Promotie, onderzoek en ontwikkeling	16
Hoofdstuk 5 : Communicatie	21
Hoofdstuk 6 : Sociaal	22
Hoofdstuk 7 : Statistieken	23

1. Editoriaal

De cementindustrie kreeg in 2005 duidelijk heel wat uitdagingen voorgeschoteld. Alertheid tegenover een broze economische heropleving, verdediging van de cementbelangen – vooral in verband met de afvalvalorisering – en de steeds meer uitgesproken ontwikkeling van gezamenlijke promotie binnen het Betonplatform, bleven voortdurend onze belangstelling opeisen.

In een context van bedenkelijke economische groei in 2005 (+1,5 %) laat de Belgische bouwsector zich opmerken door een zeker dynamisme: zijn activiteit kende een groei met 5 %. Aan de basis van deze positieve noot ligt de goede gezondheid van het segment van de nieuwe huisvesting. Het aantal uitgereikte bouwvergunningen steeg immers met 14 % in vergelijking met 2004. Die goede resultaten volgen vooral op het succes van de historisch lage intrestvoeten voor hypothecaire leningen en de groeiende aantrekkingskracht van de appartementenbouw (+15 %). Nu de gemeenteraadsverkiezingen naderen, en met de diverse recente ruggensteuntjes voor kandidaat-bouwers (premies, nieuwe formules voor hypothecair krediet...) mogen we uitkijken naar een gunstig 2006 voor de bouwsector.

Niet alle indicatoren zien er echter stralend uit. De niet-residentiële sector registreert bijvoorbeeld een volumeverlies van 3 % in vergelijking met 2004. Meer in het algemeen kent de bouw van kantoren en van industriële en handelsgebouwen de laatste jaren ongewoon lage niveaus. We wijzen voorts op het gemiddelde aandeel van de investeringen in burgerlijke bouwkunde dat in België slechts 1,7 % bedraagt, terwijl het Europese gemiddelde 2,7 % is. De federale en gewestelijke overheden zouden met nieuwe investeringen in de infrastructuur (onderhoud van het wegennet, ontwikkeling van waterwegen, renovatie van administratieve gebouwen enz.) moeten zorgen voor terugkeer van een standvastiger economische groei. Dat is wenselijk voor zowel de ondernemers als de burgers in dit land.

Wat de cementindustrie aangaat, volgen de resultaten van 2005 in grote trekken de positieve trend van de bouwsector. Het voorbije jaar werd in België ongeveer 5.795.000 ton grijs cement verwerkt, goed voor een lichte stijging met 0,9 % in vergelijking met 2004. Het cementverbruik per inwoner stijgt eveneens lichtjes en bereikt nu 563 kilo, of 33 kilo meer dan het Europese gemiddelde. De cementindustrie blijft echter bezorgd over de omvang van de invoer. Hoewel de invoer in 2005 met 12 % daalde tegenover 2004, blijft het totale invoervolume over de tien laatste jaren een stijging met 150 % vertonen.

Wat het leefmilieu betreft, werd het jaar 2005 zowel in Frankrijk als in België gekenmerkt door de hevigheid van het openbare debat over de valorisering van afval in cementbedrijven. In dit verband moet andermaal worden benadrukt dat het gebruik van afval strikt gereguleerd is, streng gecontroleerd wordt en het voorwerp is van zeer strikte interne procedures die de veiligheid van de werknemers, de gezondheid van de omwonenden en de kwaliteit van de producten vrijwaren. Het procédé van afvalvalorisering verdient ecologisch gezien dikwijls de voorkeur op eliminatie, omdat dit bespaart op niet-vernieuwbare natuurlijke grondstoffen en de CO₂-uitstoot vermindert.

André Jacquemart

De cementindustrie wenst op transparante wijze te communiceren over de gegrondheid en prestaties van haar industrieel procédé, en heeft zich tot doel gesteld de komende maanden de verschillende betrokken partijen te ontmoeten en te informeren. De sector zal een milieuverslag publiceren waarmee meer bepaald alle door de cementbedrijven geproduceerde atmosferische uitstootwaarden voor iedereen beschikbaar zullen zijn. In afwachting van dit nieuwe communicatie-instrument kan iedereen nu al een populariserende brochure "Vrijwaring van de natuurlijke rijkdommen: de valorisatie van afval in de cementindustrie" verkrijgen. (Gewoon aanvragen bij het documentatiecentrum van Febelcem: 02/645.52.11 of info@febelcem.be)

Tot slot kunnen we onmogelijk afronden zonder melding te maken van de uitstekende samenwerking die Febelcem verbindt met zijn partners van het Betonplatform¹. Dit doeltreffende partnerschap ligt aan de basis van het zeer mooie succes dat we hebben geoogst in uitgave 2006 van Batibouw.

De stand van het Betonplatform werd voor zijn fraaie creativiteit bekroond bij de "Batibouw Awards", meer bepaald met de *Prijs voor de beste Productpresentatie*. De belangrijkste troef van onze stand was de voorstelling van diverse projecten van studenten uit de afdeling Industrieel Design van de school voor architectuur van La Cambre (Ter Kamen). Sommige projecten – de vrucht van een geslaagde samenwerking tussen onderwijs en industrie, tussen creativiteit en technologie – genoten het voorrecht te worden afgewerkt door prefabrikanten. De inventiviteit en het potentieel van beton (nog maar eens bewezen met deze realisaties), wekten de hele duur van Batibouw de belangstelling van vele experts en van het grote publiek. Een trend die veel goeds voorspelt voor de toekomst...

André Jacquemart,
Voorzitter van Febelcem
(tot mei 2006)

¹ de partners van het Betonplatform: FEBE, FSBP, FIPAH, BBG, BELBAG en IMPORGRASA

2. Milieu/Energie

De Belgische cementnijverheid blijft zeer aandachtig de milieudossiers volgen die haar aanbelangen: belasting op afval, ontwikkelingen in het sectorakkoord Energie/CO₂, Groene Certificaten... Er wachten heel wat uitdagingen, en hun grote techniciteit maakt ze zeker niet gemakkelijker.

Opzetten van een overlegplatform

De Belgische cementnijverheid, het kabinet van minister Lutgen en de ADNRL (Algemene Directie voor Natuurlijke Rijkdommen en Leefmilieu) hebben in 2005 afgesproken om regelmatig overleg te houden. Deze geregelde ontmoetingen hebben als doel te anticiperen op moeilijkheden die kunnen opduiken in verschillende domeinen, enerzijds om de cementindustrie in staat te stellen een algemene, duidelijke visie op middellange en lange termijn uit te werken met het oog op haar investeringen, en anderzijds om de beslissing mogelijk te maken om haar rol in de valorisering en het beheer van afval in een optiek van duurzame ontwikkeling te kunnen voortzetten. Dit platform geniet ook de inbreng van een toxicologisch expert, professor De Graeve van de universiteit van Luik.

Met de oprichting van dit platform bevestigde de minister van Leefmilieu zijn vaste wil om de dialoog en een constructief overleg met onze sector te handhaven.

Op deze manier kunnen de reglementswijzigingen worden besproken die nodig zijn om te voldoen aan de Europese eisen inzake leefmilieu en gezondheid, en kunnen communicatieacties worden opgezet.

Toepassing van de IPPC-richtlijn

In het kader van de uitvoering van de IPPC-richtlijn neemt de Waalse cementsector actief deel aan de procedure die in het Waals Gewest werd ingevoerd.

Vanaf 30 oktober 2007 moeten de activiteiten die bedoeld zijn in bijlage I bij de Richtlijn – en waartoe ook de installaties voor cementproductie behoren – beantwoorden aan de voorwaarden van een IPPC-vergunning.

Het Waals Gewest heeft voor de overgang van de huidige naar de IPPC-vergunningen een referentiedocument uitgewerkt waarin de cementsector aan bod komt voor wat betreft fabricageprocédés, milieueffecten, toepasselijke wetgeving, best beschikbare technologieën (Best Available Techniques - "BAT"), maar ook inzake limietwaarden voor uitstoot van vervuilende stoffen, beoogd in het Besluit van de Waalse regering van 27 februari 2003 over verbranding en meeverbranding. We herinneren eraan dat het BAT-concept het begrip "economisch ondersteunbaar" omvat en rekening houdt met de staat van de bestaande productie-uitrusting.

Het document verliest helaas aan inhoud waar het refereert aan normen die ongeschikt zijn of buiten de context vallen, of aan atmosferisch vervuilende stoffen waarvan de aanwezigheid (verwaarloosbaar of onbestaand) werkelijk irrelevant is voor de cementindustrie.

Foto: Diatheek FEBE

Foto: A. Carette

ARCH.: G. Lantaire
Foto: L. Brandajs

De Waalse cementindustrie heeft zich dus in alle transparantie tegenover de Waalse autoriteiten geëngageerd om een relevantieonderzoek te realiseren met als doel:

- *via een kwaliteitsscreening in de verschillende cementvestigingen de relevantie van de meting van de opgesomde vervuilende stoffen te demonstreren,*
- *de limietwaarde voor uitstoot te bepalen – op basis van analyses en eventuele onderzoeken – voor de relevante vervuilende stoffen.*

Dit onderzoek zal worden gevoerd door professor D. Verhève van de universiteit van Bergen (Henegouwen). Hij wordt daarbij bijgestaan door een Toezichtcomité van vertegenwoordigers van kabinetten en administraties, wetenschappelijke experts, ISSeP-vertegenwoordigers, leden van de cementbedrijven en van de federatie.

De eerste onderzoeksresultaten worden verwacht tegen eind 2006.

De preventie en het integrale beheer van afval in het Waals Gewest

De Waalse regering heeft op 30 maart een nota goedgekeurd aangaande afvalpreventie en -beheer in het Waals Gewest.

Er is bepaald dat meeverbranding van gevaarlijk afval tegen 2008 zal worden belast à 5 euro/ton. Bij onveranderlijkheid van alle andere elementen wordt het effect voor de Belgische cementnijverheid geraamd op bijna 2 miljoen euro/jaar, rekening houdend met de niet-aftrekbaarheid van de milieuheffingen. De overheid heeft voorzien in een mechanisme van volledige of gedeeltelijke vrijstelling van deze belasting, op basis van ondertekening van een milieuovereenkomst. De cementindustrie zal zich hierbij neerleggen, zoals ze dat overigens ook al heeft gedaan in het kader van de verbetering van de energie-efficiëntie en de vermindering van de specifieke uitstoot van broeikasgassen.

De sector is echter bezorgd over de intentie van de Waalse minister van Leefmilieu om zowel de invoer van afval uit het buitenland als de afvalstroom van het Vlaams en het Brussels Gewest naar het Waals Gewest te beperken. De cementindustrie is afhankelijk van deze stromen voor bijna 60 % van gevaarlijk en niet-gevaarlijk afval dat in haar installaties wordt gevaloriseerd.

De sector heeft de minister gevraagd om bij deze beperkingen het gemeenschapsrecht te respecteren.

Beroep tot nietigverklaring van het Vlaams decreet

Ondanks de tegenkanting van de cementsector en de vele stappen die werden ondernomen bij de betrokken politieke instanties en adviesorganen van het Vlaams Gewest (SERV en Mina-Raad), werd op 22 april 2005 het Vlaams decreet¹ goedgekeurd dat de heffing voor afval met verbrandingsbestemming vermindert, en dat een tot nu onbestaande heffing invoert op afval voor meeverbranding (artikel 25).

De Belgische cementnijverheid (Febelcem en zijn drie leden) en twee voorverwerkingsplatformen (Recyfuel en Scoribel) hebben op 10 november 2005 bij het Arbitragehof een verzoek tot nietigverklaring van artikel 25 van dit decreet ingediend.

¹ Vlaams decreet van 22 april 2005 houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en landbouw, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 13 mei 2005.

Complementair hiermee nemen de Belgische cementnijverheid en bepaalde buitenlandse cementbedrijven zich voor om bij de Europese Commissie een klacht neer te leggen betreffende dit decreet.

Toegang tot afzettingen

De toegang tot afzettingen wordt momenteel enerzijds beboet via extreem zware en hachelijke administratieve procedures, anderzijds door een groeiende juridische onzekerheid gezien de herhaaldelijke CWATUP-wijzigingen.

De recente wijziging van artikel 46 van het reglement verplicht privé-ondernemingen om territoriale of andere compensaties te geven voor elke wijziging aan sectorplannen. De cementindustrie betwist dit principe en bestudeert in samenwerking met Fediex een voorstel tot wijziging van deze reglementaire bepaling.

Evolutie van het sectorakkoord Energie/CO₂

In het kader van het sectorakkoord ter verbetering van de energie-efficiëntie en de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen heeft de cementnijverheid haar eerste vorderingsrapport voorgesteld. Dit dekt de periode van 1999 tot 2004.

Dankzij dit jaarlijkse verslagmoment kon de sector vaststellen dat hij integraal voldoet aan zijn verbintenissen in het kader van het akkoord. Dit toont prachtig aan dat de vele inspanningen van de ondernemingen in het kader van dit akkoord, echt vruchten afwerpen.

De IEE- en IBKG-indexen (verbetering energie-efficiëntie, resp. vermindering van uitstoot van broeikasgassen van energetische oorsprong²) overtreffen de stoutste verwachtingen.

Tussen 1999 en 2004 heeft de sector zijn energie-efficiëntie met 4,9 % verbeterd en zijn IEE-index naar 95,1 % gebracht. Ter herinnering: de in 2010-2012 te bereiken doelstelling bedraagt 91,7 %.

Voor de IBKG-energie heeft de sector zijn broeikasgassen tussen 1999 en 2004 met 11,1 % teruggeschroefd. Met dit resultaat overtreft de sector de opgelegde verminderingdoelstelling (-9,5 % tegen 2010-2012).

Deze prestatie van de ondernemingen is vooral te verklaren door de voortzetting van de investeringen waartoe werd beslist in het kader van het sectorakkoord, het opzetten van acties van goed beheer (niet voorzien in het sectorale verbeteringsplan) en het toegenomen gebruik van biomassa.

De realisatie van dit eerste rapport heeft voorts een succesvolle test mogelijk gemaakt van de EPS Coach-software die het Waals Gewest aan de bedrijven en Febelcem heeft aangeboden. Hoewel de updating en validering van de gegevens van 2003 en 2004 een massa werk meebrachten, zal dit IT-instrument inderdaad een verduurzaming en grotere traceerbaarheid van informatie mogelijk maken.

Ongerustheid over de Groene Certificaten

Van 2003 tot 2007 eist het systeem van groene certificaten dat elke elektriciteitsleverancier bewijst dat een bepaald (jaarlijks stijgend) percentage van zijn

Foto: A. Carette

¹ IBKG energie = IBKG totaal – IBKG proces. De CO₂-uitstoot vanwege het proces wordt beschouwd als onvermijdelijk.

elektriciteit wordt geproduceerd met groene energiebronnen. De leverancier mag de productiekosten van deze elektriciteit afwentelen op zijn klanten, indien hij dit wenst.

Ondanks de verzachtende maatregelen die waren voorzien voor de ondernemingen die een sectorakkoord Energie/CO₂ ondertekenden, blijven de meerkosten voor de groene certificaten relatief hoog (theoretisch totaalbedrag voor de sector: 3.000.000 euro), vooral met het oog op de bedragen die de ondernemingen reeds investeren in rationeel energiegebruik.

Tegen de herziening van het systeem, gepland in 2008, zullen de Waalse autoriteiten moeten beseffen hoezeer deze voortdurend stijgende quota voor groene certificaten een echte bedreiging vormen voor de concurrentiekracht van onze ondernemingen. Volgens de eerste ramingen zou de voortzetting van een systeem zoals wij dat nu kennen, de sector bijvoorbeeld dwingen om tegen 2012 al 80 % meer te betalen voor zijn groene certificaten.

Om de concurrentiekracht van de ondernemingen te vrijwaren is het primordiaal nu al te voorzien in een evenwichtig systeem waarbij de energie-intensieve ondernemingen vrijstellingsmaatregelen kunnen genieten.

Om echt levensvatbaar te zijn moet het nieuwe systeem dat zal worden ingevoerd, overigens rekening houden met de verbintenissen die het Waals Gewest zelf is aangegaan:

- in het kader van het Marshallplan,
- in het kader van de sectorakkoorden Energie/CO₂,
- in het kader van de Europese maatregelen aangaande heffingen op energieproducten.

Emission Trading

In het kader van de richtlijn 'Emission Trading' en het uitwisselingssysteem voor uitstootquota's hebben de ondernemingen eindelijk toegang gekregen tot het Nationaal Register voor broeikasgassen. Met de activering hiervan konden de laatste hindernissen voor de transacties met de Belgische quota's opgeruimd worden.

Op basis van een gecertificeerde uitstootverklaring konden de ondernemingen de overeenstemming vaststellen tussen de quota's die ze hadden gevraagd in het kader van het Waalse toewijzingsplan en het volume CO₂ dat het voorbije jaar werd uitgestoten. Deze controle legde de ondernemingen overigens een zware werkdruk en belangrijke kosten op (betrokken personeel, auditeurs, laboratorium, ...)

Voor de ondertekenaars van het sectorakkoord werden de quota's in deze eerste fase vastgesteld op basis van de engagementen van de onderneming in het kader van de milieuovereenkomst. De formule houdt dan rekening met de index voor vermindering van de uitstoot van broeikasgassen, de productievoorzichten en eventueel een vereffeningsfactor tussen de top/down- en de bottom/up-benaderingen.

Indien er vandaag een kritiek te leveren valt, is het dat deze formule nog lijdt onder haar 'ex ante'-benadering en in geen enkele mogelijkheid tot correctie achteraf voorziet, terwijl we in de huidige context al goed weten hoe moeilijk het is zich te wagen aan productievoorspellingen voor amper vijf jaar.

Foto: A. Carette

Eind 2005 hebben de ondernemingen uit de sector hun quota-aanvragen ingediend in het kader van het tweede Waalse quotatoewijzingsplan voor de jaren 2008 tot 2012. De sector herhaalde hierbij zijn oproepen voor behoud van kosteloosheid van quota's en de toekenning van quota's voor alle CO₂ die voortkomt uit decarbonatering van de grondstof, die van nature onvermijdelijk is. Het lijkt echter dat de toewijzing, in tegenstelling tot fase I, niet altijd zal steunen op de onderzoeksresultaten die tot het sectorakkoord hebben geleid, maar wel op een raming van de uitstootfactoren, opgesteld door de administratie.

We herinneren er ook aan dat de cementsector (cf. economisch gedeelte) de concurrentie moet aangaan met invoer uit landen die geen 'Emission Trading'-systeem kennen of zelfs het Kyoto-protocol niet ondertekend hebben. Gezien de prijs per CO₂-ton (€ 30/ton in april 2006) zullen de ondernemingen uit de sector hun productie niet kunnen handhaven door de aankoop van uitstootquota's.

Foto: Diatheek FEBE

Foto: J. Van Hevel

Hoewel de nationale economie er niet in slaagde haar goede prestatie van 2004 (+2,7 %) te evenaren, kon ze het jaar toch afronden met een positieve noot. De start was weliswaar niet hoopgevend, met een BBP dat in het eerste kwartaal met amper 0,1 % steeg, maar in de laatste drie maanden werd dat tot 0,6 %. Over het hele jaar 2005 is het BBP gestegen met 1,5 %... Dat is beter dan het gemiddelde van de eurozone. De bouwsector mag zich voor diezelfde periode verheugen over een stijging van de activiteit met ongeveer 5 %.

Woongelegenheid

Terwijl de prognoses voor nieuwbouw steunden op een raming van ongeveer 53.000 bouwvergunningen, blijkt uit de momenteel beschikbare gegevens dat het uiteindelijk bijna 59.000 vergunningen werden (of 14 % méér dan het resultaat van 2004). Het aantal effectief gestarte woningbouwprojecten steeg met 3 %.

De subsector van meervoudige woongelegenheid registreerde een mooie stijging met ongeveer 15 % terwijl het aantal eengezinsconstructies met 13 % steeg. De cijfers tonen een vrij duidelijke markttrend: het aandeel van appartementen wordt steeds belangrijker en is nu goed voor 53 % van de bouwvergunningen (tegenover ongeveer 30 % in 1996 en 50 % in 2002).

Deze uitstekende resultaten – bij de beste sinds het einde van de jaren 70 – hebben vooral te maken met het succes van de historisch lage intrestvoeten voor hypotheekleningen en de groeiende aantrekkingskracht van de appartementenbouw (minder duur dan eengezinswoningen).

De niet-residentiële bouw

De resultaten van 2005 voor niet-residentiële constructies zijn ontgoochelend. Na een stijging met bijna 10 % in 2004 kregen we inderdaad een volumeverlies van 3 %, en dit zowel in de kantoorsector als in de constructie van gebouwen met industriële of commerciële bestemming.

Bedrijven aarzelen om te investeren in uitbreiding. Ze kiezen liever voor rationalisering. Dat heeft alles te maken met een somber economisch klimaat (scherpe stijging van de olieprijs, exportmoeilijkheden, ...). Sommige analisten hoopten op een "inhaal"-fenomeen na de vrije val met ongeveer 30 % van de niet-residentiële bouw in de periode 2001-2003. In 2004 werd inderdaad weer aangeknoopt met positieve groei, maar vandaag kunnen we slechts vaststellen dat de bereikte volumes van de voorbije jaren in nieuwe niet-residentiële constructies ver onder het vertrouwde niveau blijven.

Foto: Diatheek FEBE

Openbare werken

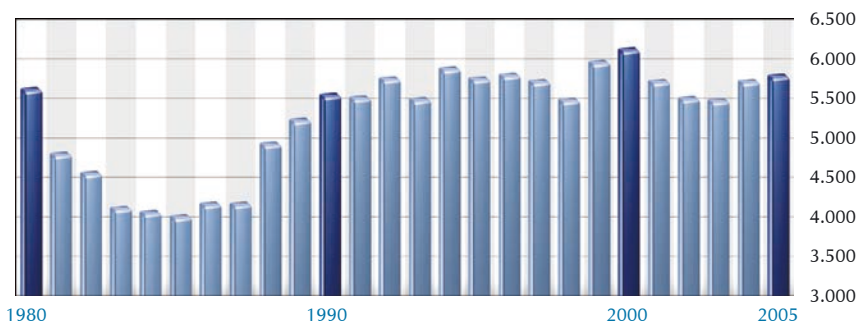
Een jaar dat verkiezingen voorafgaat, wordt traditioneel gunstig geacht voor de bouwsector. De eerste beschikbare gegevens lijken dit te bevestigen: in de openbare werken wordt een stijging van bijna 6,5 % genoteerd tegenover de uitgaven van 2004. Hoewel dit resultaat bevredigend kan lijken in absolute cijfers, is het beperkter dan vroeger. Het totaalcijfer van de gemeentelijke investeringen is weliswaar positief, maar het lijkt erop dat de financiële problemen van sommige gemeenten (vooral door de politiehervorming en de opening van de elektriciteitsmarkt) een rem vormen voor de stijging met 35 % die het Planbureau verwachtte voor de periode 2005-2006. We moeten ook beklemtonen dat de burgerlijke bouwprojecten van de nationale en gewestelijke overheden niet de positieve trend van de gemeenten hebben gevolgd. Het gemiddelde aandeel van de investeringen voor openbare werken in het BBP bedraagt in België overigens slechts 1,7 %, tegenover 2,7 % in Europa.

HET CEMENTVERBRUIK IN BELGIË

(Leveringen van Belgische cementbedrijven op de nationale markt + invoer)

In 2005 werd in België ongeveer 5.795.000 ton grijs cement verbruikt. Dit is 54.000 ton meer dan in 2004, of een lichte stijging met 0,9 % maar evengoed de beste prestatie van de Belgische cementindustrie sinds het recordjaar 2000.

Verbruik van grijs cement (X 1.000 ton)

Het cementverbruik per inwoner bedraagt in ons land 563 kilo, of 6 kilo meer dan in 2004. We voegen eraan toe dat de Belg op jaarbasis gemiddeld 33 kilo cement méér verbruikt dan de Europese burger (530 kg).

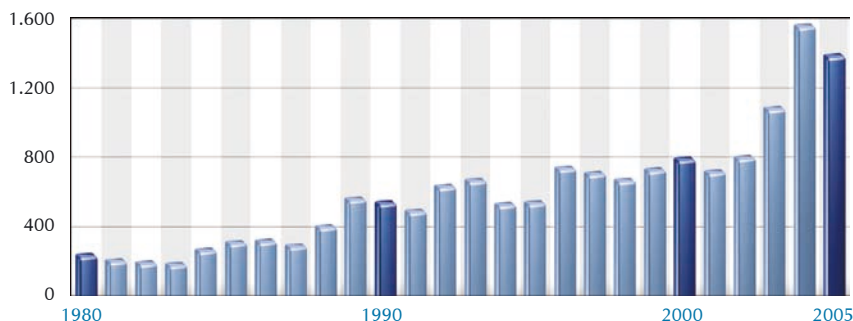
Vergeleken met onze buurlanden (behalve het Groothertogdom Luxemburg) ligt de hoeveelheid verbruikt cement per inwoner in België 200 tot 268 kilo hoger.

De invoer

De invoer, berekend op ongeveer 1.394.000 ton, dekte in 2005 24 % van het verbruik van grijs cement. Deze gegevens zijn minder alarmerend dan men kon vrezen aangezien het ingevoerde cement in volume met 12 % is gedaald tegenover 2004 en 3,5 % marktaandeel heeft verloren. Toch blijft de Belgische

cementindustrie erg bezorgd over deze invoer. Het totale volume is immers 73 % hoger dan in 2002 en met 150 % gestegen over de tien voorbije jaren.

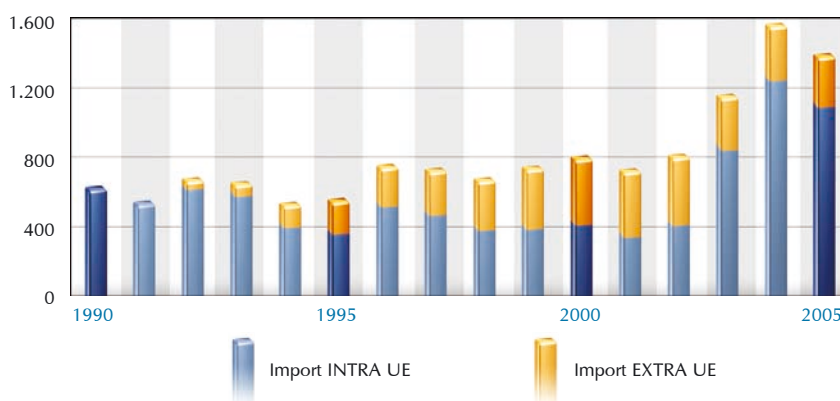
Invoer van grijs cement
(X 1.000 ton)

De invoer wordt in twee categorieën ingedeeld: invoer uit landen van de Europese Gemeenschap ("intracommunautaire" invoer) en invoer uit landen daarbuiten ("extracommunautaire" invoer). Deze tweede categorie was in 2001 nog goed voor meer dan 50 % van alle invoer, maar dekt vandaag slechts 19 % van het ingevoerde totaal (of 4,5 % van alle verbruik). In diezelfde periode is de marktpenetratie van intracommunautaire invoer meer dan verdrievoudigd tot 19,5 % van het Belgische cementverbruik.

Het in 2005 ingevoerde cement kwam – wat de intracommunautaire toevoer betreft – vooral uit Duitsland, Nederland, Frankrijk en Luxemburg. De tweede (overzeese) categorie is bijna volledig afkomstig uit Turkije, Egypte en China.

Evolutie van de intra- en extra-communautaire import
in de periode 1990-2005
(X 1.000 ton)

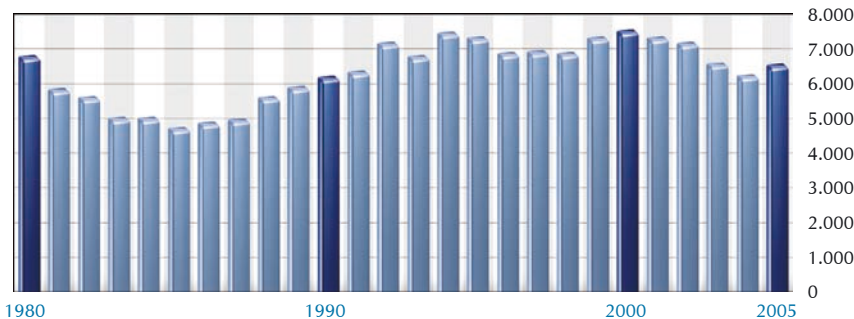
DE LEVERINGEN VAN DE CEMENTINDUSTRIE

(Leveringen van de Belgische cementbedrijven voor de binnenlandse en exportmarkt)

In 2005 bedroegen de **totale leveringen** van de drie Febelcem-leden 6.587.000 ton grijs cement. Dat komt neer op een stijging met 6 % tegenover de geleverde tonnage in 2004. Toch blijven deze leveringen 5 % onder het gemiddelde van de voorbije tien jaar.

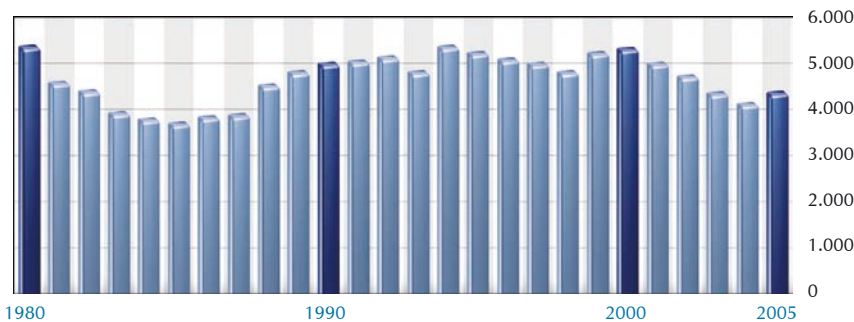
De verdeling van de leveringen blijft identiek met die van vorig jaar: 67 % voor de binnenlandse markt, 33 % voor de uitvoer.

Globale levering van grijs cement (X 1.000 ton)

De **binnenlandse leveringen** in 2005 betreffen 4.413.000 ton grijs cement. Dat is een mooie stijging met 6 % in vergelijking met 2004, maar toch nog altijd 10 % minder dan het gemiddelde van de tien vorige jaren.

Leveringen van de leden op de binnenlandse markt (X 1.000 ton)

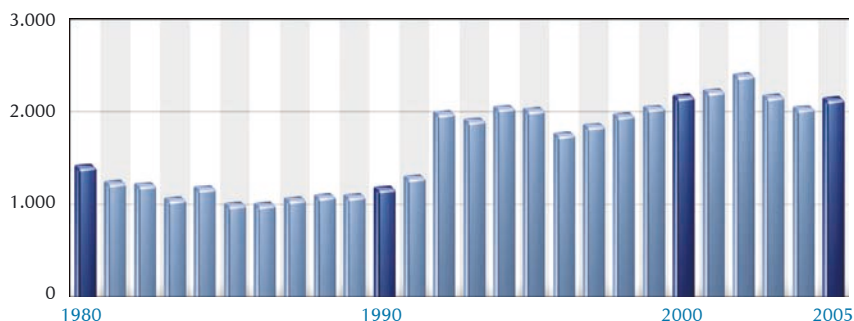
Het relatieve aandeel van leveringen in bulk door de Febelcem-leden op de binnenlandse markt is in 2005 toegenomen tot het recordniveau van 88 %. Dit is te verklaren door de snelle aanwending van storklaar beton of voorgestort beton (die allebei een besparing in werkuren opleveren).

De verdeling van de cementleveringen volgens transportwijze blijft al twee jaar ongewijzigd: het per boot aangevoerde cement is goed voor 5 % van alle leveringen terwijl de leveringen per vrachtwagen nog altijd 95 % van het transport opeisen.

De verdeling per gebruikerscategorie is enigszins gewijzigd tussen 2004 en 2005. We merken namelijk – voor het eerst sinds tien jaar – een vermindering met 1,7 % van het marktaandeel van storklaar beton. Het relatieve aandeel van de leveringen aan de groothandel is eveneens gekrompen en bedraagt nog 13,5 % van alle cementleveringen tegenover 30 % in 1980. De prefabsector en het aannemerssegment nemen dit marktaandeel over met stijgingen van hun respectieve marktaandelen met 1,5 en 1,2 %.

Eind 2005 bedragen de **leveringen voor de exportmarkt** 2.174.000 ton cement. Dit niveau is vergelijkbaar met de uitgevoerde volumes einde 2000 en 2003. Het recordvolume van 2002 (2.404.000 ton) blijft buiten schot.

Levering van grijs cement voor export
(X 1.000 ton)

DE VOORUITZICHTEN VOOR DE BOUWSECTOR

De woningbouw

Rekening houdend met de vertraging tussen de in 2005 uitgereikte bouwvergunningen en de start van de werkzaamheden zal de sector van de nieuwbouw in 2006 een hoog activiteitsniveau behouden.

Nieuwe stimuli vormen een gedeeltelijke compensatie voor de recente stijging van de intrestvoeten voor hypotheekleningen. De nieuwe financieringsformules die de meeste grote banken voorstellen, namelijk de verlenging van de afbetalingstermijn, zijn zeer aantrekkelijk. Er komen ook nieuwe fiscale voordelen zoals de verruiming van de niet aan registratierechten onderworpen schijven.

De niet-residentiële bouw

De oorspronkelijk verwachte groei in de bouw van niet-residentiële constructies (door de groei van het BBP) zou minder uitgesproken zijn dan de analisten hoopten. De ontwikkeling van activiteit in de bouw van industriële gebouwen blijft inderdaad aarzelend. Deze trend wordt gedeeltelijk verklaard door de zwakke gebruiksgraad van productiecapaciteit. De exportvooruitzichten in domeinen zoals de chemie (die wordt geconfronteerd met opeenvolgende prijsstijgingen van olieproducten) versterken de trend zelfs.

Zelfs indien het herstel in de kantoorvastgoedsector bevestigd blijft, zal het allicht nog tot 2008 duren voor het vertrouwde productieniveau voor dit constructietype, namelijk dat van vóór de breuk van het begin van dit decennium, opnieuw wordt bereikt.

De openbare werken

In oktober 2006 vinden gemeenteraadsverkiezingen plaats. Tijdens het jaar dat hieraan voorafgaat en in het eerste semester van het betreffende jaar zijn de uitgaven van de ondergeschikte overheden traditioneel gevoelig hoger dan normaal.

Deze cyclus zal ongetwijfeld gerespecteerd worden. Toch kan men zich afvragen – gezien het verschil tussen de groeiverwachting 2004/2005 van het Planbureau

Foto: L. Brandajs

(14 %) en de eerste resultaten (6,5 %) – of 2006 niet een vergelijkbare afwijking zal tonen in vergelijking met de voorspellingen voor 2006 van het Planbureau.

De activiteit in de verschillende sectoren van de burgerlijke bouwkunde zal echter hoe dan ook gunstig blijven.

De renovatie

De renovatiesector blijft al verscheidene jaren het meest stabiele bouwsegment. De gemiddelde jaarlijkse groei in dit domein blijft inderdaad altijd schommelen rond de 2 %, zowel in de woningsector als in de sector van de nutsgebouwen. Renovatiewerkzaamheden met het oog op energiebesparingen worden sinds het laatste kwartaal 2005 bovendien beloond met nieuwe belastingbesparingen.

DE INVESTERINGEN IN DE CEMENTINDUSTRIE

De investeringsuitgaven van de bij Febelcem aangesloten cementbedrijven worden voor 2005 geraamd op 30.851.000 euro. Dit bedrag is vergelijkbaar met dat van de twee vorige jaren.

De belangrijkste uitgaven betreffen de installaties voor de beperking van chromaten in het cement, voor de opslag en verwerking van zaagsel en voor de voortzetting van de werkzaamheden die in 2004 werden aangevat (vooral met het oog op de beperking van stofuitstoot en de ontzuring van ovens).

Foto: J. Van Hevel

4. Promotie, onderzoek en ontwikkeling

De activiteiten van het departement “PRD, Promotie – Onderzoek – Ontwikkeling” in 2005 concretiseren het actieplan 2003 dat op zijn beurt de eerste stap vormt in de verwezenlijking van het Business Plan 2003-2007.

Deze activiteiten/acties kunnen in drie onderscheiden groepen onderverdeeld worden:

- de promotie, die de verschillende aspecten behelst met betrekking tot de verspreiding, in brede zin, van de kennis van het materiaal en zijn toepassingen;
- het onderzoek, waardoor de kennis van het materiaal en zijn toepassingen uitgediept wordt;
- de ontwikkeling, die specifieke toepassingsdomeinen en acties omvat met als doel het marktaandeel en het cementverbruik in bepaalde sectoren te behouden of te vergroten.

Om zijn objectieven te bereiken, steunt het departement op volgende pijlers:

- expertise en technische assistenties,
- een netwerk van geprivilegieerde contacten in alle sectoren van de bouw,
- informatie en communicatie.

Deze pijlers rusten op hun beurt op:

- geloofwaardigheid,
- objectiviteit,
- langetermijnvisie.

Alleen de opmerkelijkste acties worden hierna vermeld.

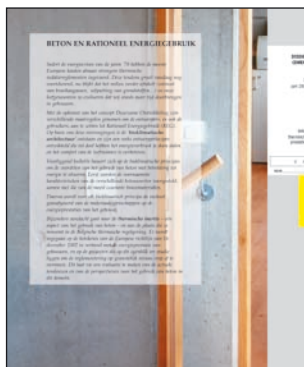
Publicaties

Het Dossier Cement werd aangevuld met 3 nieuwe bulletins:

- 34: Voorschrijven van beton volgens de normen NBN EN 206-1:2001 & NBN B 15-001:2004
- 35: Beton en rationeel energiegebruik
- 36: Zelfverdichtend beton

De versie 2005 van het “ABC van cement en beton”, aangepast aan de nieuwe voorschriften van de norm NBN EN 206-1 en haar nationaal toepassingsdocument, de NBN B15-001: 2004, is verschenen alsook een aangepaste versie van de fiches “Hoe beton voorschrijven?” en “Beton in de landbouw”.

In 2005 werd er tussen CEMSUISSE, ENCI en FEBELCEM een contract getekend over de voortzetting van het architectuurtijdschrift “Bouwen met Beton”. De 10e editie van het tijdschrift zal verschijnen in november 2006. Formaat en lay-out zullen totaal anders zijn. Ook het redactieteam is veranderd met onder andere een nieuwe hoofdredacteur (Martin Tschanz) en fotograaf (Kim Zwarts).

De publicatie "Zichtbeton in Zwitserland" werd vertaald naar het Frans.

De brochure uitgegeven door TF 5.2 van CEMBUREAU "Improving Fire Safety in Tunnels. Concrete pavement solutions" werd uitgedeeld aan de administraties. Ze werd vertaald naar het Frans.

Voordrachten

- In samenwerking met ICASD (Informatiecentrum voor Architectuur, Stedenbouw en Design) en het tijdschrift A+, organiseerde FEBELCEM ook dit jaar in het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel een voordracht, die bijna 500 geïnteresseerden lokte. De sprekers, Bernardo Secchi et Paola Vigano, zijn beide verbonden aan het architectuurinstituut van de universiteit van Venetië en hebben een eigen praktijk. Ook in België zijn ze al jaren actief: inrichting van een begraafplaats in Kortrijk, heraanleg van pleinen in Mechelen, structuurplan en theaterplein in Antwerpen, enz. Ter gelegenheid van de lezing werd in nr. 197 van het architectuurtijdschrift A+ uitgebreid aandacht besteed aan het ideeëngoed en de projecten van beide architecten.
- Zowel in het Vlaamse als in het Waalse Gewest organiseerde FEBELCEM ook in 2005 contactdagen voor alle spelers uit de sector van de wegen en de openbare werken. Deze manifestaties gingen door in Edegem (provincie Antwerpen) waar 110 personen aanwezig waren en in Ragnies (provincie Henegouwen) waar 230 mensen opdaagden. In Gent vond een eerste editie plaats van "Beton in de waterbouw" met 80 toehoorders.
- Tevens nam FEBELCEM deel aan een reeks van 6 workshops (Mechelen, Hasselt, Oostrozebeke, Liège, Bouge, Casteau) in verband met "Veiligheidsconstructies voor wegen". De in situ gestorte en geprefabriceerde betonnen veiligheidsstootbanden die aan de Europese normen voldoen, werden er toegelicht.
- Tenslotte gaven de ingenieurs van het departement talrijke opleidingen, voordrachten en cursussen in de domeinen gebouwen, wegen, openbare werken en landbouw, en dit zowel in België als in het buitenland.

Markante wegenbouwprojecten

In de sector van de betonwegen doen opdrachtgevers, studieburelen en aannemers regelmatig beroep op FEBELCEM als expertisecentrum voor technische assistenties, zowel in de ontwerpfase en tijdens de uitvoering als in het kader van de "dienst na verkoop", bij vaststelling van schade of beschadigingen.

In 2005 verzorgde het departement, samen met het onderzoekscentrum van de cementnijverheid, het OCCN, een 80-tal technische assistenties.

Daarvan hebben twee grootse projecten bijzondere belangstelling genoten:

- Van de heraanleg van de Ring van Antwerpen werd in 2005 de 2e fase uitgevoerd. Dit was meteen de afsluiting van deze succesvolle realisatie. Hiermee werd aangetoond dat dankzij een grootse communicatiecampagne en een waaier aan begeleidende maatregelen het toch mogelijk is om dergelijke moeilijke maar noodzakelijke werken tot een goed einde te brengen. Met het gebruik van doorgaand gewapend beton wordt gerekend op een lange levensduur en een minimum aan onderhoud om de hinder in de toekomst te beperken.

Foto: Kristien Daem

- In 2005 werd ook de 2e fase uitgevoerd van de herstellingswerken op de auto-wegen E411 en E25 in de provincie Luxemburg.

Ter herinnering, voor de herstellingen werd geopteerd voor een composiet wegdek, d.i. de combinatie van bitumineuze lagen en beton. Zo worden de specifieke eigenschappen van beide materialen benut met het oog op duurzame, comfortabele en economische wegen.

Deze werken vonden plaats van 14 maart tot 1 september 2005 en betroffen 78 km autoweg.

Andere grote realisaties van betonwegen in Vlaanderen waren de Limburgse Noord-Zuidverbinding tussen Hechtel en Overpelt (± 12 km platenbeton) en een sectie van de N49 ter hoogte van Assenede (5 km doorgaand gewapend beton).

Diverse buitenlandse delegaties (Frankrijk, Turkije, Zweden, Spanje, Uitvoerend Comité van de Wereldwegenvereniging PIARC) brachten in 2005 een bezoek aan hogervermelde werken en aan afgewerkte wegenprojecten.

Evenementen

- **Belgisch Wegencongres**

De belangrijkste samenkomst in het domein van de Belgische wegenbouw was in 2005 ongetwijfeld het XXe Belgisch Wegencongres dat plaatsvond te Brussel van 28 tot 30 september. Het organiserende Brusselse Hoofdstedelijke Gewest had als hoofdthema de stedelijke en interstedelijke verbindingen gekozen. Zowel tijdens de voorbereiding van thema "Innovatieve technieken in cementbeton" als tijdens het Congres zelf was FEBELCEM prominent aanwezig door o.a. een stand in de tentoonstelling en drie lezingen in de sessies over betonwegen. Een groot succes was ook de walking dinner die door FEBELCEM aan alle 450 congressisten werd aangeboden in het Belgisch Centrum voor het Beeldverhaal.

- **Internationale ontwerpwedstrijd**

In 2003 startten de cementfederaties van 8 Europese landen een internationale ontwerpwedstrijd voor architectuurstudenten. In mei 2005 werd de publicatie van de 1e cyclus "ROBUSTNESS" voorgesteld aan de architectuurscholen en werd de nieuwe cyclus aangekondigd.

Het thema van de 2e cyclus "plastic-OPACITY" werd voorgesteld door de nieuwe curator, Hanif Kara. In februari 2006 kwam deze zijn keuze toelichten en enkele van zijn projecten voostellen ter gelegenheid van een info-avond voor studenten.

- FEBELCEM was hoofdsponsor van het BIBM-congres in Amsterdam (11-13 mei) waaraan 750 geïnteresseerden deelnamen.

De Belgische Betongroepering (BBG)

De Belgische Betongroepering werd opgericht in 1980 met de bedoeling al diegenen die belangstelling hebben voor de toepassing van beton in de bouw samen te brengen. Zij doet dit met het oog op de valorisatie, de uitwisseling en de verspreiding van alle opgedane ervaring en kennis van dit materiaal in al zijn aspecten. Haar leden komen uit universiteiten en hogescholen, nationale en regionale besturen, technische instellingen (onderzoekscentra, controlebureaus, ...) en beroepsverenigingen van aannemers en industriëlen.

Het Departement Promotie, Onderzoek & Ontwikkeling van FEBELCEM levert een actieve bijdrage aan de activiteiten van de Belgische Betongroepering en is nauw betrokken bij de ontwikkeling ervan, o.a. door het Secretariaat-Generaal voor zijn rekening te nemen.

De 25e betondag was een feesteditie met als thema "beton@2005". De aandacht ging vooral naar de toekomst: bouwen, wonen en werken in 2030, welke mobiliteit voor de volgende 25 jaar, de potentiële mogelijkheden van ondergronds bouwen, de verwachte evolutie van de betontechnologie en... de toekomst van Brussel (met architect Joël Claisse en minister Pascal Smet). Bob Delbecque, de hofnar van het bedrijfsleven, sloot het lezingengedeelte af. 900 personen hadden zich ingeschreven. Heel de dag was er een gezellige drukte tussen de 60-tal stands ...

Het departement PRD heeft de laatste hand gelegd aan de redactie van de nieuwe cursus betontechnologie die uitgedeeld werd in Leuven en Mons. Meer dan 120 leerlingen hebben deze nieuwe versie van de opleiding gevolgd.

Daarenboven heeft de BBG 3 werfbezoeken georganiseerd die meer dan 145 bezoekers gelokt hebben: het station van Antwerpen en de renovatie van het Kievitplein (41 deelnemers), de Dexia-toren in Brussel (40 deelnemers) en de heraanleg van de Leien in Antwerpen (64 deelnemers).

BBG heeft samen met KVIV en FABI 6 informatieavonden georganiseerd over de nieuwe betonnormen NBN EN 206-1:2001 en NBN B 15-001:2004: 3 in Vlaanderen (Gent, Antwerpen en Leuven) en 3 in Wallonië (Louvain-la-Neuve, Liège en Mons). In totaal hebben ongeveer 650 personen de informatieavonden bijgewoond.

Het Belgisch Betonplatform

In 2001 hebben vier federaties, nl. FEBE (Federatie van de Betonindustrie), FSBP (Federatie voor Stortklaar Beton), FIPAH (Federatie van Invoerders en Producenten van Hulpstoffen) en FEBELCEM, samen met de Belgische Betongroepering het Betonplatform opgericht om de kwaliteit van de dienstverlening aan hun leden te verbeteren, hun efficiëntie te verhogen, hun informatie sneller ter beschikking te stellen en het gebruik van beton in al zijn vormen te promoten. In 2004 begroette het Platform een 6^e lid, BELBAG, de Belgische Federatie van grind en zand. In 2005 voegde zich een 7^e lid bij het Platform, IMPORGRASA, de Vereniging van Invoerders van grind en zand.

- In 2004 was het Betonplatform voor het eerst aanwezig op Batibouw om het grote publiek en de kandidaat-bouwers te informeren over alle mogelijke toepassingen van beton in de bouw.
Het idee achter het concept was "beton zoals u het nog nooit hebt gezien..." en werd gebundeld in de korte maar krachtige slogan "dit is beton".
In 2005 heeft het Betonplatform zijn actie voortgezet en voor de 2^e editie is beroep gedaan op de medewerking van de Parijse designer Passaniti.

Opnieuw werden enkele duizenden exemplaren van de brochure "dit is beton" uitgedeeld, aangevuld met 7 infoches voor het grote publiek.

De stand fungeerde als decor voor de Batibouw-special van het tv-programma "Une brique dans le ventre" (RTBF).

In 2005 verwelkomde het salon Batibouw zelf 350.000 bezoekers.

De website www.infobeton.be, waarop zowel de brochure als de infofiches kunnen worden geraadpleegd, werd operationeel.

Voor de editie van 2006 ging de afdeling Industriële Design van de school van La Cambre de uitdaging aan om het materiaal beton als uitgangspunt te nemen voor een ontwerp oefening. PRD, i.s.m. het labo CRIC, zorgde voor de beton technologische omkadering en organiseerde fabrieksbezoeken. Studenten en professoren ondernamen zo een boeiende tocht in de wereld van beton en experimenteerden in hun atelier een volle trimester met beton.

- *In 2005 had het Betonplatform ook een stand op de landbouwbeurs Agribex. Net als op Batibouw, was het Platform ook hier aanwezig onder het logo "infobeton.be".*
- *Het Betonplatform verleende zijn medewerking aan het 4-daags Energieforum dat het Centrum Duurzaam Bouwen begin oktober organiseerde in Heusden-Zolder.*

Het Betonplatform wil zijn voorlichtingsacties in de komende jaren actiever dan ooit voortzetten en ontwikkelen !

Contacten met scholen

- *De contacten met het architectuuronderwijs (21 hogescholen en universiteiten) in het kader van de internationale architectuurwedstrijd, en met de opleiding industriële design werden reeds vermeld.*
- *Noteren we ook nog de lezingen over beton technologie en de brandveiligheid in relatie tot architectuur.*
- *FEBELCEM heeft een stand op de jaarlijkse Education-beurs in de Kelders van Kureghem waaraan ruim 600 bezoekers-studenten deelnemen.*
- *Naar aanleiding van een stage van 3 maand door een student marketing zijn ook inzake marktonderzoek contacten gelegd met het onderwijs.*

5. Communicatie

De energie van de verschillende beroepsorganisaties bundelen, de bestaande instrumenten consolideren, en zich duidelijker mengen in het openbare debat: dát waren in 2005 de belangrijkste opdrachten voor de communicatieafdeling.

De informatica eist een alsmaar omvangrijkere rol op in de communicatie. In dit verband was 2005 een belangrijk prospectiejaar voor de ontwikkeling van nieuwe sites in wording. Er werd een beroep gedaan op de communicatieafdeling van Febelcem om – gedeeltelijk of volledig – de sites van het Betonplatform, de Belgische Betongroepering en de FSBP te bestuderen, te begroot en te ontwerpen. Zeer concreet zal de site www.infobeton.be zeer binnenkort beschikbaar zijn. Het grote publiek zal nog beter worden ingelicht over alle mogelijkheden die onze producten bieden bij de constructie of renovatie van gebouwen. Uiteraard is ook de eigen site van Febelcem een instrument dat constant in ontwikkeling is. Uit de nieuwigheden op www.febelcem.be citeren we de nieuwe 360°-fotoreportages die schitterende panoramische beelden leveren van opvallende betonconstructies (een school in Luik, een industrieel gebouw in Bergen) en een geanimeerd schema dat op zeer didactische wijze het volledige fabricageproces van cement beschrijft. Andere modules (technische verbeteringen, streven naar betere verwijzingen enz.) werden bestudeerd en zullen nog in 2006 operationeel zijn. Al die vernieuwingen doen de site van Febelcem uitgroeien tot een communicatiemiddel dat steeds meer internetpubliek lokt. Tijdens het jaar 2005 zagen we het aantal bezoekers stijgen tot een gemiddelde van bijna 4.000 per maand.

In samenwerking met de fotografen Yasmine Van Hevel en Laurent Brandajs werden twee nieuwe fotoreportages gerealiseerd. Zij schenken bijzondere aandacht aan het werk op de bouwterreinen. Enkele van deze foto's verfraaien overigens ook dit jaarverslag van Febelcem.

De klassieker producten worden evenmin vergeten: de communicatieafdeling realiseerde allerlei drukwerk (uitnodiging voor de informatiedagen van Febelcem, informatiefiches voor Batibouw, uitnodigingen voor BBG en GBEE...) en zeer veel teksten: toespraken, crisisdossiers, communicatieplannen, mededelingen, persartikels enz.

Tot slot was de communicatieafdeling zeer actief in haar samenwerking met haar professionele partners. Ze realiseerde meer bepaald de acht informatiebulletins "Quadraria" van FORTEA, hielp de Union Wallonne des Entreprises bij de sectorbijdragen, volgde de werkzaamheden van fase 2 en 3 in de campagne "Roule in, roule clean" onder leiding van de intercommunale Ipalle, werkte mee aan de ontmoetingen "Bouw en politiek" die werden georganiseerd door de partners van Synergie Bouw (BMP, FEMA en Confederatie Bouw), ondersteunde het werk van Cobaty, bereidde communicatieacties voor in het kader van een algemene sensibiliseringsstrategie voor Fediex, en was meer in het algemeen op diverse vlakken (advies, redactie, productie, ...) actief voor de Belgische Betongroepering en het Betonplatform. Hier moet ook melding worden gemaakt van de steeds nauwere contacten tussen het communicatieteam van Febelcem en de collega's van het *Syndicat Français de l'Industrie Cimentière*. Deze banden monden in 2006 uit in een zeer regelmatige samenwerking, met name op het vlak van de verdediging van de afvalvalorisering in de cementindustrie ...

infobeton.be

Foto: L. Brandajs

Foto: J. Van Hevel

DE COLLECTIVE **ARBEIDSOVEREENKOMST**

Zoals de meeste sectoren in België heeft ook de cementsector een sectoriële arbeidsovereenkomst afgesloten voor de periode 2005-2006. Deze werd afgesloten in toepassing van het voorstel van interprofessioneel akkoord 2005-2006 dat de Belgische regering zich eigen heeft gemaakt.

Tijdens onderhandelingen is duidelijk geworden dat milieu, milieutoezicht en milieubescherming een permanente waakzaamheid van iedereen vereisen.

De cementbedrijven, vertegenwoordigd door hun directies en vakbondsorganisaties, zijn op dit vlak objectieve en alerte bondgenoten.

HET ECONOMISCHE **CONTEXT**

De overeenkomst ligt in de lijn van een economische context die verontrustend is voor de cementsector en die noodzakelijke herstructureringen heeft teweeggebracht in de ondernemingen.

De cementbedrijven houden de vertegenwoordigers van het personeel zoveel mogelijk op de hoogte van de ontwikkelingen op economisch en sociaal vlak. Zo informeren zij hen over de onzekere situatie waarin de sector verkeert ten gevolge van het toekennen van de CO₂ quota's die de productie nodig heeft om te kunnen voldoen aan de marktbehoefte. Als deze quota's onvoldoende zijn, zullen sommige concurrenten ervan gebruik maken om cement in te voeren van buiten de Kyoto-zone.

Dankzij de goede relaties met de werknemers en hun afgevaardigden is het mogelijk de veranderingen door te voeren en te verteren die opgelegd worden door de evolutie van de productietools, de organisatietechnieken en het bedrijfsbeheer. De prestaties aanpassen aan de productienoden en de arbeidsorganisatie verbeteren door ze te vereenvoudigen ten einde de bedrijfskosten te verminderen, blijven permanente doestellingen.

DE **BEROEPSOPLEIDING**

Ten slotte hebben de ondernemingen van de sector zich ertoe verbonden verder te ijveren voor een voortdurende beroepsopleiding. In de context van de technologische evolutie is het immers nodig de technische en professionele kennis van het personeel continu te verbeteren.

Voorrang geven aan informatie, luisterbereidheid, overleg en dialoog over de opleidingsplannen in de ondernemingsraad en actieplannen op sectoraal niveau uitwerken zijn inherente prioriteiten in ons vak. De cementsector is immers voortdurend in ontwikkeling door de perfectionering van de procédés en de toenemende concurrentie.

7. Statistieken

TOTALE LEVERINGEN

Jaaren	Portlandcement		Hoogovencement		Totaal cement (x 1.000 t)
	(x 1.000 t)	(%)	(x 1.000 t)	(%)	
1990	3.559	57,4	2.645	42,6	6.204
1995	4.117	56,8	3.127	43,2	7.244
2000	4.187	55,8	3.323	44,2	7.510
2001	4.069	56,2	3.172	43,8	7.241
2002	4.100	57,7	3.003	42,3	7.103
2003	3.620	55,2	2.933	44,8	6.553
2004	3.321	53,4	2.896	46,6	6.216
2005	3.810	57,8	2.777	42,2	6.587

Bron: Leden Febelcem

BETREKKING IN DE BELGISCHE CEMENTINDUSTRIE

Jaren	Aantal bedienden (maandgemiddelde)	Aantal arbeiders (maandgemiddelde)	Totaal aantal arbeidsuren
1990	615	1.339	1.961.378
1995	680	1.139	1.768.312
2000	777	1.086	2.676.617
2001	744	1.015	2.495.094
2002	666	966	2.395.227
2003	625	867	2.241.237
2004	595	856	2.186.080
2005	545	744	2.270.593

Bronnen:

1990 - 2005: NIS, Maandelijkse productiestatistiek / PRODCOM

Sinds 1999: aantal uren arbeiders + bedienden

personeel zetel geboekt per onderdeel (specifiek cement of granulaat)

INVESTERINGEN VAN DE BELGISCHE CEMENTINDUSTRIE

Jaren	Rollend materieel, installaties, machines en uitrusting	Terreinen en gebouwen	Totaal investerings
		(X 1.000 €)	
1990	43.131	4.739	47.870
1995	40.932	6.689	47.621
2000	56.812	8.346	65.158
2001	96.397	14.501	110.898
2002	44.691	17.679	62.370
2003	23.560	8.052	31.612
2004	24.060	7.577	31.637
2005	25.927	4.923	30.851

Bronnen:

1990-1993 : NIS, Jaarlijkse investeringsstatistiek

Sinds 1994 : FEBELCEM

UITVOERLEVERINGEN

Jaren Bestemming	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Nederland	74,6	47,6	42,4	44,4	37,8	37,9	37,8	
Frankrijk	2,0	40,8	46,9	44,3	50,1	43,6	39,7	
Duitsland	8,3	5,9	4,4	5,0	4,6	5,0	8,4	
G.H. Luxemburg	1,0	0,6	1,0	0,7	0,6	0,6	0,7	
Verenigd Koninkrijk	9,5	1,7	0,8	0,9	0,6	0,4	0,3	
Andere E.U.	0,0	0,0	0,3	0,5	2,3	4,2	6,6	
TOTAAL E.U.	95,4	96,6	95,8	95,8	96,1	91,8	93,4	93,5
BUITEN E.U.	4,6	3,4	4,2	4,2	3,9	8,2	6,6	6,5
Europa extra E.U.	0,0	0,0	1,4	1,4	0,1	0,1	0,0	0,1
Africa	3,1	2,1	1,8	1,6	2,3	6,9	5,0	5,1
América	0,7	0,5	0,4	0,1	0,0	0,0	0,2	0,4
Azië	0,8	0,0	0,1	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2
Oceanië	0,0	0,8	0,5	0,9	1,3	0,9	1,1	0,6
TOTAAL (1.000 t)	1.203	2.039	2.189	2.245	2.404	2.197	2.052	2.174

Bron: Febelcem

CEMENTVERBRUIK IN E.U. (15) LANDEN

Jaren Land	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Duitsland	34.552	38.486	35.683	31.179	28.921	29.973	29.120	26.905
Oostenrijk	4.898	4.987	4.495	4.434	4.634	4.536	4.620	5.324
België	5.556	5.762	6.125	5.725	5.516	5.455	5.741	5.795
Denemarken	1.333	1.185	1.562	1.523	1.593	1.522	1.596	1.647
Spanje	28.572	25.460	38.439	42.150	44.120	46.224	48.006	49.900
Finland	1.877	1.089	1.704	1.608	1.557	1.595	1.667	1.712
Frankrijk	25.157	19.822	20.633	20.661	20.727	20.678	21.936	22.515
G.H. Luxemburg	430	511	534	542	552	545	553	538
Griekenland	7.568	6.851	9.073	9.535	10.642	11.154	10.631	10.090
Ierland	1.589	1.860	3.155	3.165	3.080	3.400	4.000	4.000
Italië	43.243	34.639	38.338	39.469	41.269	43.482	46.358	46.050
Nederland	5.539	5.300	6.250	5.750	5.400	5.160	5.120	5.250
Portugal	7.124	7.886	10.482	11.330	10.800	9.250	9.110	8.900
Verenigd Koninkrijk	16.200	12.740	13.360	11.800	13.080	12.818	13.400	13.068
Zweden	2.380	1.505	1.534	1.625	1.571	1.622	1.727	1.889
TOTAAL E.U.	186.018	168.083	191.367	190.496	193.462	197.414	203.585	203.583

Bron: Cembureau

AFZET IN BELGIË

Naar wijze van vervoer en leveringsvorm

Jaren	Totaal (X 1.000 t)	Leveringsvorm			Transportwijze	
		Water (%)	Spoor (%)	Vrachtwagen (%)	Verpakt (%)	Bulk (%)
1990	5.000	4	1	95	24	76
1995	5.205	3	0	97	21	79
2000	5.321	3	0	97	16	84
2001	4.996	3	0	97	15	85
2002	4.699	3	0	97	16	84
2003	4.353	4	0	96	14	86
2004	4.164	5	0	95	13	87
2005	4.413	5	0	95	12	88

Naar soort en sterkteklasse

Jaren	Totaal (X 1.000 t)	Portlandcement				Ciment métallurgique				Totaal		
		Sterkteklassen			Totaal	Sterkteklassen			Totaal	Sterkteklassen		
		32,5	42,5	52,5		32,5	42,5 / 52,5			32,5	42,5	52,5
		(%)				(%)				(%)		
1990	5.000	28	19	12	59	13	28	41	41	47	12	
1995	5.205	24	20	11	55	16	29	45	40	49	11	
2000	5.321	18	16	14	48	16	36	52	34	52	14	
2001	4.996	17	17	14	49	16	35	52	33	53	14	
2002	4.699	19	16	14	49	15	36	51	34	52	14	
2003	4.353	18	12	16	46	15	39	54	33	51	16	
2004	4.164	18	6	23	47	17	36	53	35	42	23	
2005	4.413	17	12	21	50	15	35	50	31	47	21	

Afzet in de cementverwerkende industrie

Jaren	Vezelcement		Betonproducten		Stortklaar beton		Leveringen op de bouwplaats		Leveringen in de handel	
	(X 1.000 t)	(%)	(X 1.000 t)	(%)	(X 1.000 t)	(%)	(X 1.000 t)	(%)	(X 1.000 t)	(%)
1990	218	4,4	1.111	22,2	2.098	42,0	364	7,3	1.209	24,2
1995	126	2,4	1.258	24,2	2.366	45,5	240	4,6	1.145	22,0
2000	77	1,5	1.343	25,2	2.723	51,2	316	5,9	863	16,2
2001	120	2,4	1.162	23,3	2.577	51,6	341	6,8	796	15,9
2002	68	1,4	1.150	24,5	2.442	52,0	284	6,0	755	16,1
2003	72	1,7	1.044	24,0	2.339	53,7	292	6,7	606	13,9
2004	74	1,8	974	23,4	2.234	53,7	286	6,9	596	14,3
2005	77	1,8	1.094	24,8	2.291	51,9	356	8,1	595	13,5

Bron: Febelcem